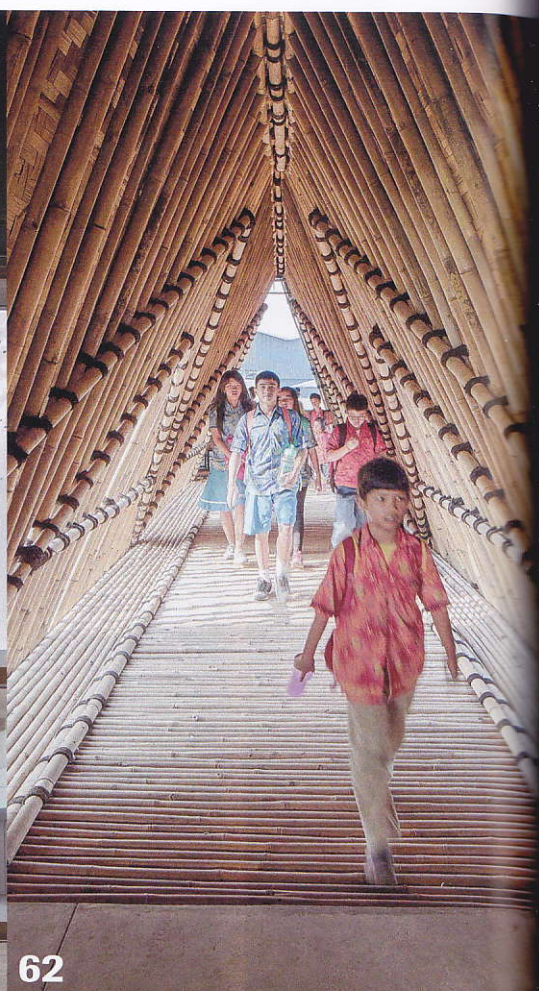

EDITORIAL

- 10** Vorbind despre rural cu o gheară în suflet

AGENDĂ

- 14** Pledoarie pentru „măsura frumosului”.
Cartea Atmosfere / Peter Zumthor
- 16** Școala de la Piscu – un loc viu
- 20** UrbanEye Film Festival 6
- 28** Seeing spheres, Olafur Eliasson, o pauză urbană a ogindirii în propriul oraș
- 30** Calea Perspectivelor. Traseul Panoramic de pe muntele Nordkette din Innsbruck
- 36** Descoperind o fațetă nouă a Muzeului V&A...
- 40** O citadelă cristalină. Chambre de Métiers et de l'Artisanat Hauts-De-France
- 46** Simbiosi

ESEU URBAN

- 48** Rurban

CITY PLUS

- 50** Rural-urban în 4 ipostaze

- 51** Rural vertical, în mijlocul orașului
- 52** Spațiul public „purtat” de vânt
- 54** Precizia nedefinitului
- 56** Gardul ca metaforă spațială

TEORIE

- 58** Out of the box – despre creativitate, geniu și originalitate

INOVAȚIE

- 62** Caracter nipah îmbunătățit

ARHITECTURA – DE LA GREEN LA CIRCULAR

- 68** Materiale alternative pentru un design circular

SMART HABITAT

- 70** Foresight – Upgrading RURAL

ARHITECTURI EMERGENTE

- 72** Mix de rațiune și sensibilitate

PROIECTE

- 78** One Herăstrău Plaza. Interior urban
- 92** ARGUS
- 100** Frumusețe organică.
La TOYA – o casă în București
- 110** Dofinteriors Office. O mansardă albă, luminoasă
- 116** Eleganța imperială Tuya.
Design românesc la Viena
- 122** Food court Mega Mall – suflul fresh
al excepției de la regulă
- 130** Două galerii noi: un culoar și o fântână
sunt transformate în „tunel al timpului”

DOSAR

- 138** RURAL – câteva întrebări deschise
- 140** Cer(c)ul de la Bunești
- 144** Refacerea unei case
- 148** Ferme calde. Centru Ecvestru în Sânsimion
- 150** „... și-apoi au venit hippioții...” sau povestea
satului Bussana Vecchia
- 154** Artă urbană în mediul rural

- 158** Acasă. Nimic în plus, nimic în minus
- 164** Imagine păstrată de generații.
Casa bunicului Martinho
- 168** Insula insolită

TRAVEL DESIGN

- 170** Din Transilvania până în Spania, cu popas în UK:
vederi bucolice încântătoare
- 171** Timpul are încă răbdare. În Transilvania, la Viscri 32
- 172** THE PIG, restaurante cu camere
sau invitație în Anglia rurală
- 174** La Molino Tejada se aude sunetul naturii
în variantă cantabrică

DESIGN

- 176** Rural.RO: în căutarea legăturii dintre designul
actual și meșteșugul tradițional – Batem fierul
la conac!”, KraftMade, Colindaria
- 182** Extrem de sugestiv și incredibil
de minuțios: textile XXI – Ana María Gómez,
Tropel, Raw-Edges, Assemble

Școala de la Piscu – un loc viu

Adriana și Virgil Scripcariu, o familie cu preocupări în lumea artei – ea istoric de artă, el sculptor – trăiesc de 13 ani la Piscu, un fost sat de olari din vârful județului Ilfov (36 km de București). În timp, au dezvoltat aici un spațiu cultural vizitat foarte mult de copii, dar și de adulți care caută să petreacă un timp în preajma meșteșugului olăritului. Locul cuprinde ateliere, o mică școală primară, expunere de ceramică țărănească locală, toate se adună sub denumirea Școala de la Piscu. Începând cu anul 2017, Școala de la Piscu a pășit în cel mai temerar proiect al său, ridicarea unui muzeu-școală: Muzeul Oalelor de Pisc.

Interviu realizat de Ioana Iancu

Când ați văzut satul Piscu întâia oară, cum era pe vremea aceea, ce s-a schimbat de atunci?

Am ajuns prima dată la Piscu în 2004. Era o vară toridă și noi eram în căutarea unui loc în care să ne stabilim cu familia, în afara orașului. Pe atunci, curentul de plecare din oraș era la început. Am găsit un sat liniștit, fără trotuare, cu șanțurile pline de corcoduși în rod. În scurt timp aveam să aflăm că nimerisem într-un fost sat de olari. De atunci și până azi, satul tot liniștit, fără trotuare și cu corcoduși a rămas. S-au ridicat ceva case noi și s-au dărâmat ceva case vechi. În 2004, lucrau 8 olari, acum mai lucrează doar 3. Câteva familii de „boieri de la oraș” s-au mai instalat de atunci în sat, iar gura lumii tot nu prea înțelege... de ce?

Ce v-ați imaginat că veți face în sat/cu casa?

De când am aflat că este un sat de olari, am știut că ne vom ocupa de patrimoniul cultural al satului și de educație. Aveam pe atunci doi copii preșcolari și ne gândeam că a lucra cu copiii din comunitate era un mod de a ne integra și a ne face utili. În 2007, am avut primul nostru proiect cu finanțare AFCN. Cât privește casa, am vândut un apartament pe Calea Moșilor la etajul 7 și așa am pornit construcția la Piscu. Casa și atelierul de sculptură au fost ridicate în 2005 la roșu, apoi, încet-încet, s-au finalizat pe măsură ce deveniseră deja utile, adăpostindu-ne traiul și munca. Am avut șansa de a lucra cu un arhitect cu care ne-am înțeles de minune, Cristian Bălan. Casa pe care dorea el s-o construiască era cea pe care ne doream noi s-o avem. Mă mir mereu cum de casa ne împlinește într-atât nevoile, de parcă arhitectul ar fi văzut prin timp cum va fi viața noastră peste 10-15 ani. Familia a crescut, la parterul casei funcționează de 9 ani o foarte mică școală primară.

Cât a durat de la prima vizită până să vă mutați să demarați Școala?

În vara lui 2004, am cumpărat terenul, în 2005, s-au ridicat clădirile la roșu. În 2006, am început să locuim la Piscu, primele 6 luni... într-o rulotă. În 2006, înainte de Crăciun, am intrat în casă, așa cum a fost. Proiectele în sat le-am început în 2007, iar în 2011 s-a deschis Școala Primară Agatonia.

Ce are special atelierul/Școala/locul?

Cei care vin aici – și vin mulți – spun cel mai adesea că simt o liniște aparte și un sentiment de conectare cu frumusețea obiectelor, care îi animă. Peisajul – câmp deschis cu capăt de perspectivă, Mănăstirea Țigănești – vara lanuri de grâu și o linie a orizontului joasă, cu mult cer deasupra. Apoi universul artistului, pe care îl descoperi plenar odată intrat în atelierul de sculptură și îl observi apoi fragmentat în orice ungher al curții. Materiale în cea mai mare parte frumoase: cărămidă, olane, lemn, sticlă. O arhitectură inspirată de culele oltenești și totodată funcțională în contemporan.

Ce anume face din Piscu un sat?

Piscu este încă un sat. Prin felul în care este structurată locuirea. În majoritatea zonelor, căminele de casă sunt cele seculare. Doar asfaltul rupe acum legătura fluidă de glod și iarbă dintre porțile de peste uliță. Satul este încă parcă plantat în natura care inundă locuirea cu culori, sunete și miresme. În zilele de sărbătoare ulițele forfotesc încă de femei cu tăvi încărcate de mâncare de pomană. Toamna miroase a fum de frunze, a zacuscă și rachiu, iar zorii zilei este întâmpinat de triluri de păsări și strigăte de cocoș. Lumea se adună încă la priveghiuri și duminica e încă zi de odihnă.

Ați continuat să înviați satele, transferând, într-un fel, sufletul de la Piscu la Țigănești. Cum v-ați apropiat de acel loc?

La începutul anului 2018, la inițiativa Școlii de la Piscu, satul Piscu s-a înfrățit cu un sat de dincolo de Prut, Țigănești, un fost sat de olari din vechii codri ai Basarabiei. Împreună am dezvoltat un proiect de cercetare și valorizare culturală a patrimoniului local. La Țigănești am descoperit un sat cu mult mai mult decât Piscu. Pe lângă logistica satului de demult, rămasă așa din pricini financiare – drumuri de țară, întuneric pe străzi noaptea – am găsit aici o comunitate în care se păstrează parte dintre obiceiurile vechi. La Țigănești se țin încă 7 hore pe an. Horele se țin în centrul satului, cu participanți de toate vârstele, la Rusalii se curăță fântânile și se împodobesc cu crengi de tei, iar feciorii sunt încă onorați la vârsta maturității fiind sălțați pe brațe și urați în mijlocul horei.

3

4

5

6

1. Oale de Pisc, colecționate începând cu 2006 la Școala de la Piscu. Foto: Marius Caraman; 2. Strada Olarilor este drumul principal care parcurge jumătatea de nord a satului; 3. Piscu vedere aeriană Balta Maicilor și Pădurea Scroveștea în depărtare; 4. Macheta muzeului-școală observată de copii din sat, la lansarea cărții Oale de Pisc, 2016. Foto: Eugen Dichiseanu; 5. Ziua IEI la Muzeul Oalelor de Pisc, 2018. Foto: George Dumitriu; 6. Casă bătrânească nelocuită la Piscu. Foto 2,3,6: Școala de la Piscu; 7. Troița restaurată și instalată în muzeu. I se alătură o lucrare colectivă cu troițe din sat desenate de copii și imprimate în tehnica linogravurii sub îndrumarea lui Virgil Scripcariu, 2018; 8. Juriuice lucrate la Țigănești în anul 2019. Odată cu începerea acțiunii culturale în sat meșterii de țuruiice a reînceput să lucreze, după 20 de ani; 9. Relieful de pe sobă, lucrat de Virgil Scripcariu împreună cu copii de la Țigănești și Piscu, într-una dintre sălile Muzeului Atelier Zestrea Țigăneștilui; 10. Fântână, troiță și clopotul de alarmă, în mijlocul satului; 11. Școala de vară „Țigăneștilui nostru”, ediția a II-a, 2019, echipa de lucru pe treptele Muzeului Atelier Zestrea Țigăneștilui. Foto 7-11: Diana Labrașu

Cum s-a transformat școala în muzeu?

Încă de la prima descindere, de când am început să descoperim oalele vechi ascunse prin podurile oamenilor, ne-am gândit – gând în oglindă cu cel de la Piscu – că ar fi frumos ca în sat să ia naștere un muzeu. Și cei de la Țigănești își doreau asta, atât că nu știau cum să înceapă. În curtea gimnaziului nou de la Țigănești se află vechea școală, o clădire din piatră, ridicată în anii '60, care a fost, pe rând, școală generală, școală primară și, într-un final, grădiniță. La începutul lui 2018, această clădire devenise un depozit al școlii noi. În vara lui 2018, vechea școală a fost dezbrăcată de straturile succesive de tencuieli, vopsele și faianță și a fost îmbrăcată la interior într-o haină nouă de tencuială de pământ și apoi văruiată. Podelele au fost scoase și înlocuite cu plăci ceramice. Într-un heurp neașteptat, cot la cot cu un grup bine legat de localnici – angajați ai școlii și ai primăriei – locul s-a transformat într-o lună într-un spațiu curat, cu date vizuale de cadru muzeal. Aici au fost aduse treptat obiecte, între care cele mai puternice: trei troițe de secol XIX, recuperate din cimitirul satului și restaurate. Virgil Scripcariu a gândit conceptul de expunere și a coordonat etapele de lucru.

De unde au venit țiglele de pe jos?

Țiglele au venit chiar de la Piscu. Sunt țigle de acoperiș cărora le-a fost tăiată curbura transformându-se astfel într-un paviment frumos. Aventura

cea mare a fost transportarea lor, din spațiu UE în spațiu non-UE: acte, telefoane, vamă, declarații....

Câți oameni au lucrat?

Echipa de lucru de la muzeu a fost formată din cca.15-20 de oameni, majoritar femei. Țigăneștii este un sat condus de femei, mulți dintre bărbați fiind plecați la muncă în străinătate. Au lucrat la tencuieli, la șpaclu, la mătură, la toate, doamna primar, secretara de la primărie, directoarele de la școală și grădiniță... În România nu cred că s-ar fi putut întâmpla așa ceva. Pe 16 septembrie 2018, într-un scenariu aproape neplauzibil pentru noi, cei care cunoșteam care fusese punctul de pornire, se inaugura prima formă a muzeului, cu o participare numeroasă din partea localnicilor și a unei echipe culturale din județul Ilfov.

Cum a făcut Virgil basorelieful? Din ce material?

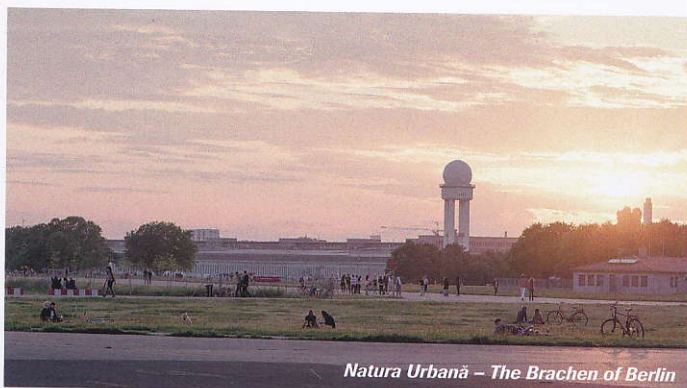
O provocare a fost punerea în valoare a sobelor, acel tip de sobă încorporată în perete care încălzește simultan două încăperi. Când le-am găsit aceste sobe erau îmbrăcate în faianță. Noi am decapat faianța și le-am făcut o tencuială de pământ, cu paie tocate și balebă de cal. În una dintre încăperi, pe sobă a fost modelat un relief cu Adam și Eva, după un desen realizat de o fetiță, inspirat de o icoană pe sticlă. Desenul incizat în tencuială a fost transformat în relief cu ajutorul aceluiași material combinat, apoi acoperit cu o mână de var.

Anthropocene: The Human Epoch

The Human Shelter

Natura Urbană – The Brachen of Berlin

Melting Souls

UrbanEye Film Festival 6: despre influența naturii asupra mediului construit

Un festival deosebit în peisajul evenimentelor cinematografice bucureștene, UrbanEye Film Festival (6-10 noiembrie) ajunge în 2019 la cea de-a șasea ediție. Ocazia de a vedea documentare din toată lumea se va combina, ca în fiecare an, cu dezbateri și evenimente speciale. Tema ediției curente tratează influența naturii asupra mediului construit și chestionează modurile în care putem integra natura în viețile noastre urbane. Nu lipsesc filmele despre arhitectură contemporană de referință, lista temelor fiind completată de filme despre clădiri reprezentative ale epocii socialiste. În continuare, o scurtă selecție a filmelor pe care nu le vom rata în acest an la UrbanEye Film Festival.

Text: Manuela Zipiși; Foto: courtesy of UrbanEye Film Festival

***The Human Shelter*, r. Boris Bertram (2018)**

Un documentar sensibil care pune sub lupă o întrebare fundamentală adresată atât omenirii întregi, cât și, punctual, arhitecților: „Ce înseamnă de fapt acasă?” Regizorul a călătorit și a filmat pe patru continente întâlnind oameni diferiți și tot atâtea moduri de locuire. Într-o lume dominată de cinism și materialism, poezia și inovația nu au dispărut din modul în care locuim și ne construim ideea de „acasă”.

***Anthropocene: The Human Epoch*, r. Edward Burtynsky, Jennifer Baichwal, Nick de Pencier (2018)**

Documentarul canadian tratează un subiect aflat mai mult ca oricând pe buzele tuturor: schimbarea climatică și consecințele catastrofale pe care le experimentăm din cauza intervenției omului în natură. Trăim, după cum susțin oameni de știință, în Antropocen, o epocă geologică în care oamenii sunt principalii responsabili ai permanentei schimbări planetare. Urmări nefaste precum încălzirea globală ne sunt reamintite într-o manieră cinematografică ce rămâne pe retină și în conștiință.

***Melting Souls*, r. François-Xavier Destors (2018)**

Într-o lume care a supraviețuit plătind (încă) un cost foarte mare după catastrofa nucleară de la Cernobîl, regizorul François-Xavier Destors ne

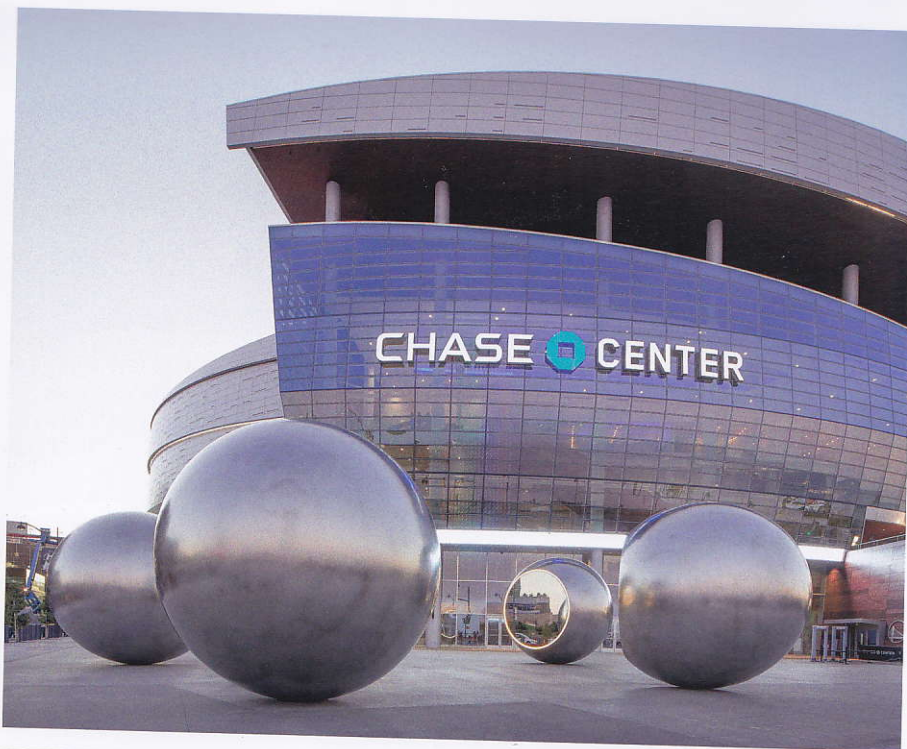
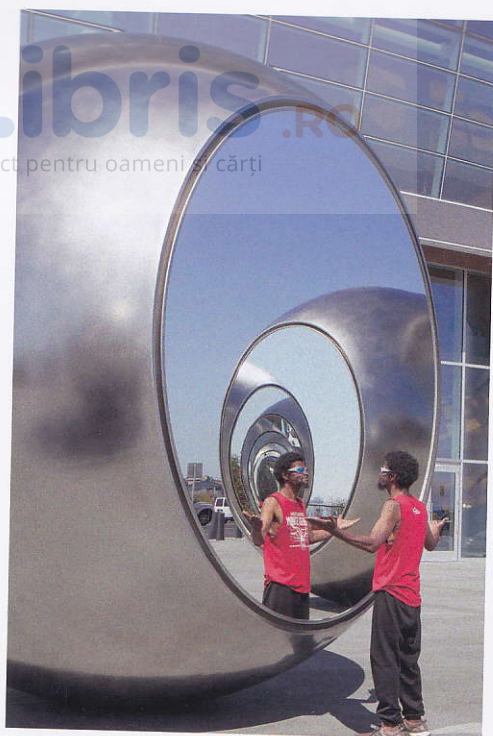
invită într-o călătorie cinematografică la Norilsk, „un oraș SF”. Deșeuri industriale și locuitori care se simt prinși într-un „vortex” – iată atmosfera din acest oraș toxic situat deasupra Cercului polar arctic. Documentarul observă și redă cu un ochi atent poezia vieții din Norilsk, probabil unul dintre cele mai neprietenoase așezări în care se poate locui pe Planetă.

***Natura Urbană – The Brachen of Berlin*, r. Matthew Gandy (2017)**

Filmul spune povestea postbelică a Berlinului în cel mai inedit mod cu putință, prin intermediul plantelor sale, sau, mai bine zis, a vegetației urbane spontane, a naturii care se încăpățânează să apară în cele mai insolite locuri și în forme inedite, printre betoane. E o realitate pe care orașele vor trebui să știe să o protejeze și la care ne putem raporta având în vedere că ne bucurăm de existența Parcului Natural Văcărești în București.

***City Dreamers*, r. Joseph Hillel (2018)**

Filmul ne aduce față în față cu fascinanta poveste a patru arhitecte cu peste 60 de ani de experiență care nu au încetat să viseze, să construiască și să facă pionierat într-o profesie dominată foarte mulți ani de bărbați. Să le cunoaștem, așadar, pe Phyllis Lambert, Blanche Lemco van Ginkel, Cornelia Hahn Oberlander și Denise Scott Brown.

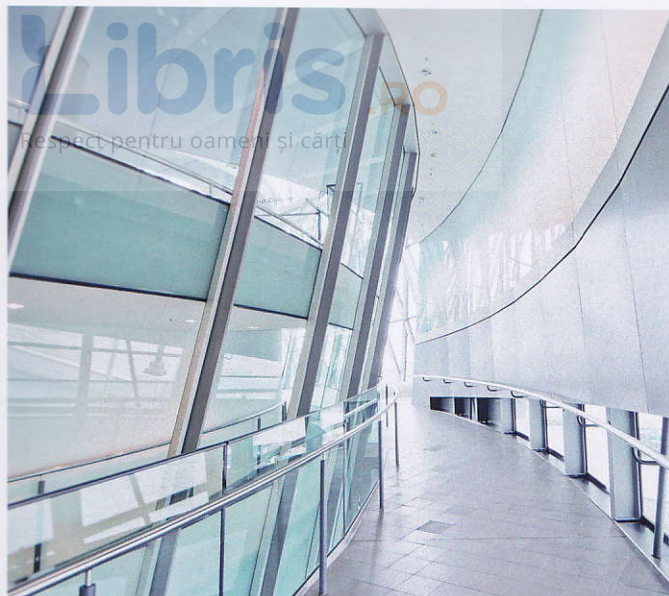

Seeing spheres, Olafur Eliasson, o pauză urbană a oglindirii în propriul oraș

Text: Manuela Zipsi; Foto: Matthew Millman

Olafur Eliasson, acest magician al artei contemporane, a amplasat în proximitatea Centrului Chase din San Francisco cinci sfere metalice. Pusă la „copt” împreună cu oțel inoxidabil, sticlă, argint, fibră de sticlă, LED-uri, imaginația artistului islandezo-danez a amplasat cele cinci sfere metalice de câte cinci metri înălțime într-o horă simbolică. Fiecare dintre acestea este prevăzută cu câte o oglindă circulară încadrată de LED-uri, astfel încât fiecare dintre oglinzi va reflecta și sferile vecine. Oricine îndrăznește să pătrundă în mijlocul „horei” va avea surpriza unei multiplicări surprinzătoare și nesfârșite a realității și propriei siluete. O călătorie, ca printr-un inedit tunel al timpului, contactul cu proiectul *Seeing spheres* este și o oportunitate de

a ne observa din exterior. Interesat de percepție și mișcare, Olafur Eliasson îl pune pe trecătorul contemporan în fața vizualizării de sine în contextul reflectării propriului oraș și cartier. El devine astfel co-participant la actul artistic, dar, mai ales, conștient de rolul pe care fiecare dintre noi îl jucăm în propriile vieți și în societatea în care trăim. „*Seeing spheres* este un spațiu public care te include și care include multitudini”, își explică artistul instalația. „Nu de puține ori, percepem spațiul public ca fiind unul negativ în oraș, văzut dintr-o mașină sau în timp ce ne îndreptăm către un loc anume. *Seeing spheres* oferă un loc de pauză, unde te poți vedea din exterior, ca parte activă în societate.”

Soluții de automatizare Somfy pentru fațade eficiente energetic

Fiecare clădire este unică și trebuie să răspundă cerințelor proprietarilor și locuitorilor pe toată durata existenței sale.

„Credem în construirea de clădiri inteligente, care să asigure starea de bine a locatarilor, iar prin soluțiile Somfy de automatizare a echipamentelor de umbrire solară, a motoarelor și a sistemelor de control centralizat, oferim aceste atribute și, în plus, îmbunătățim în mod semnificativ performanța energetică a fațadelor”, susține Vlad Roșu, Country Manager Somfy România și Moldova.

Se știe că, la ora actuală, clădirile din UE utilizează aproximativ 40% din totalul energiei consumate, iar provocarea specialiștilor din domeniu constă în găsirea soluției optime care să asigure atât confortul locatarilor și accesul la lumină naturală benefică, cât și eficiența energetică. Acest fapt nu este deloc surprinzător, având în vedere că noile reglementări și cerințe din domeniul performanței energetice presupun exigențe tot mai mari.

Cele mai noi reglementări la nivel european instituie necesitatea instalării unui sistem de umbrire automatizat deoarece, pentru a obține avantaje măsurabile semnificative de pe urma umbririi solare, automatizarea acesteia este vitală. Totodată, standardul SR EN 17037:2019 – iluminatul natural al clădirilor, recent aprobat în România, aduce noi recomandări pentru proiectarea fațadelor în vederea atingerii unui nivel superior de confort pentru locatari, prin utilizarea eficientă a luminii naturale și reducerea disconfortului vizual cauzat de strălucire.

Soluții pentru fațade performante

Fațadele cu geam clar pe care sunt instalate sisteme de umbrire solară motorizate, precum rulouri, jaluzele venetiene exterioare, perdele, jaluzele de interior, și care sunt gestionate prin intermediul unei interfețe de control centralizat reprezintă soluția optimă pentru conectarea utilizatorilor finali la mediul exterior. Oferă accesul optim la lumina

naturală, protejează clădirea și locatarii de lumina directă atunci când este nevoie, iar grație funcționării sistemului de umbrire în tandem cu sistemele centralizate de climatizare și iluminat, se pot obține economii semnificative de energie.

Principalele avantaje ale umbririi solare dinamice constau în crearea condițiilor ideale de locuit și de lucru și creșterea gradului de confort și productivitate în clădire prin optimizarea consumului de energie prin intermediul unei singure soluții integrate.

Se primesc informații în timp real de la diverși senzori (de soare, de vânt, de temperatură, de prezență etc.) care se combină cu setări bazate pe cerințele administratorilor sau locatarilor clădirii.

Soluțiile de umbrire solară dinamică Somfy sunt scalabile pentru fiecare tip de proiect, office, rezidențial, educațional, medical sau din domeniul hotelier, precum și adaptate diverselor condiții climatice mereu în schimbare.

În contextul noilor reglementări, aceste soluții pot contribui semnificativ la obținerea acreditărilor privind eficiența energetică și confortul locatarilor: BREEAM, LEED, Green Star, WELL s.a..

De asemenea, soluțiile Somfy de control dinamic al umbririi solare, precum Animeo, pot fi folosite fie în tandem cu produse cu protocoalele Somfy, fie cu protocoale deschise, precum KNX și LON. Soluțiile se pot integra pentru a comunica cu Sistemele de Management al Clădirilor (BMS), de exemplu, prin interfața BMS dedicată BACnet.

Somfy este liderul mondial în furnizarea de sisteme de control automatizat pentru tehnica de umbrire și acces în locuințe și clădiri comerciale, iar anul acesta aniversază 50 de ani pe plan internațional. În România, compania Somfy a fost înființată în anul 2006, iar în prezent acoperă cerințele pieței la nivel național prin echipele din București și Brașov, dar și prin rețeaua de parteneri și reprezentanți teritoriali.

www.somfy.ro, www.somfy.ro/proiecte